

Султанът го обявил за лично свое владение, но и то сетне било обърнато въ вакъфъ.

За уяснение на горното ето ферманътъ-худутнаме:

„Покорнитъ настоятели на селата Елена, Беброво, Златарица и Кжпиново молятъ да се определятъ ясно границитъ на казанитъ села, както сж записани нѣкога въ императорската архива, понеже съ течение на времето сж станали съ имотитъ, селата и райтъ измѣнения, които бъркатъ за мирния животъ на сегашнитъ рай — работници, и за събиране на данѣцитъ.

Резолюция до Архивата:

Нейно Величество Царската (въ други фермани *Старата*) *майка султанка* (Валиде султанъ), която е началница на цѣломъждрието и корона на всички хубости и добрини, която е личностъ, величие и блаженство — нека Богъ продължи цѣломъждрието и скромността ѝ, има имоти, свещенъ заветъ, въ Търново, окръгъ Никополъ. Отъ тия имоти приходитъ отиватъ за построяване свещени джамии и за полезни училища въ Юскударъ. Отъ сжщитъ се даватъ пенсии, заплати и помощи на богоугодни заведения, както и разноски за възпитание и прехрана на деца. Днесъ имотитъ се нуждаятъ отъ ново разграничение, понеже селата, райтъ и земитъ сж се промѣнили. Казанитъ имоти сж подарени на Султанската майка отъ царь султанъ *Мехмедъ Ханъ*, който е намѣстникъ на Бога, собственикъ на земитъ и владѣтель на победенитъ, комуто Богъ нека помага. Нашата заповѣдъ е — отново да се опишатъ точно границитъ и да се определятъ данѣцитъ на райтъ и така да се запишатъ въ царския списъкъ. Подписалъ *султанъ Абдулъ Меджитъ*“, 1261 = 1841 г. Следва описанието на границитъ... (вжъ с. Кжпиново)¹⁾.

Явява се питане, кой е този султанъ Мехмедъ Ханъ, който е издалъ фермана за свещения заветъ (вакѣфъ) въ поменъ на Старата майка султанка? И коя е била речената султанка?

Султани съ име Мехмедъ (Мохамедъ) има четирма: Мехмедъ I (1412—1421 г.) — синъ на Баязида, внукъ на Мурада I, въ чийто сараи се намирала сестрата на Ивана Шишмана, известна отъ народната пѣсенъ Мара бѣла българка; Мехмедъ II (1451—1481) — завоевателъ на Цариградъ; Мехмедъ III (1595 — 1603), въ кжсото царуване на когото избухнало Търновското въстание, и Мехмедъ IV (1648—1687), когато България била много размирена. Тогава ставали потурчвания въ Орханійско, Тетевенско, Ловешко, Никополско, Родопско и другаде.

Наистина, липсва документъ, въ който да се казва, кой Мехмедъ е наредилъ вакѣфа на Старата майка султанка. Много е възможно да е билъ Мехмедъ I-и, или Мехмедъ II. Останалитъ двама султани имали толкова главоболия съ безредицитъ въ империята, че едва ли биха имали време да се занимаватъ съ вакѣфи²⁾.

¹⁾ Документъ за с. Марино вижъ въ описанието на самото село по-нататкъ

²⁾ Въ онѣзи времена въ султанскитъ хареми имало нѣколко християнски княгини съ право на първи съпруги да родятъ престолонаследници. Такава била българската княгиня Мара, жена на Мурадъ I (1362 — 1389 г.), майка на Баязида (1389 — 1402) и баба на Мехмедъ I (1412—1421), Друга Мара била дъщеря на нѣкой си *Свентимиръ* — жена